

МУНИЦИПАЛИТЕТ

МУНИЦИПАЛИТЕТ – БУЛ
АЙМАКТЫН, АЛ ЖЕРДЕ
ЖАШАГАН КАЛКТЫН ЖАНА
ЖӨБ ОРГАНДАРЫНЫН УЧИЛТИГИ

ИЛИМИЙ-ПОПУЛЯРДУУ ЖУРНАЛ

БОРБОРДУК АЗИЯНЫН ЖЕРГИЛИКТҮҮ
БАШКАРУУ АКАДЕМИЯСЫ

АКАДЕМИЯ МЕСТНОГО УПРАВЛЕНИЯ
ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ

LOCAL GOVERNANCE ACADEMY
OF CENTRAL ASIA

ТАЖРЫЙБА
АЛМАШУУ

КЕП-
КЕҢЕШТЕР

ТАЛ
СЕР

**“ТЕҢДЕН-ТЕҢГЕ”:
БИЛИМ – БАЙЛЫК,
АЛ ЭМИ АНЫ КОЛДОНУУ – МЫКТЫ ЧЕЧИМ.
КАРА-СУУДА, КАДАМЖАЙДА, ЧОЛПОН-АТАДА ЖАНА
КОЧКОРДО ЖӨБ ОРГАНДАРЫНЫН ОРТОСУНДА
ТАЖРЫЙБА АЛМАШУУ САПАРЛАРЫ БОЛУП ӨТТҮ**

КОНСУЛЬТ.
АНАЛИТИ

Кыргызстандагы жана
дүйнө жүзүндөгү жергиликтүү
өз алдынча башкаруу тууралуу
айына болгону 300 сомго
**БАРДЫГЫН БИЛИП
АЛЫҢЫЗ!**

**2024-жылга карата "Муниципалитет" журналына
жазылуу боюнча Гуляим ШАМШИДИНОВАГА
төмөнкү телефондор аркылуу кайрылыңыздар:
0770 771-130, 0500 324-945, 0550 324-945**

МУНИЦИПАЛИТЕТ

И Л И М И Й - П О П У Л Я Р Н Ы Й Ж У Р Н А Л

Негиздөөчү жана басып чыгаруучу: Борбордук Азиянын жергиликтүү башкаруу академиясы (БАЖБА) аркылуу Өнүктүрүү саясат институту (ӨСИ)

Башкы редактор:
ӨСИ башкаруучу төрайымы
Надежда ДОБРЕЦОВА
Аткаруучу редактор:
Нургүл ЖАМАНКУЛОВА
Кыргыз тилиндеги
котормонун редактору:
Нургүл ЖАМАНКУЛОВА
Дизайн жана жасалгалоо:
Адил АБДРАИМОВ
Кыргыз тилине которгон:
Зейнеп АЛТЫМЫШОВА

Журнал автордук макалаларды кабыл алат жана муниципалитеттерге даректелген акысыз жарнактарды жайгаштырат. Журнал акы төлөп жазылуу аркылуу таркатылат.

Журналдагы макалалар басып чыгаруучу тараптын жана анын өнөктөштөрүнүн көз карашын сөзсүз эле чагылдырбайт. Макаланын мазмуну үчүн жоопкерчилик авторлорго жүктөлөт.

Бардык суроолор боюнча төмөнкү даректер аркылуу кайрылыңыздар:
почта – Кыргыз Республикасы,
720001, Бишкек ш., Шевченко көч.,
114, Өнүктүрүү саясат институту;
э-дарек – ndobretsova@dpi.kg
Телефондор: (0312) 97-65-30
(31, 32, 33, 34)
Факс: (0312) 97-65-29

Журналда Өнүктүрүү саясат институтунун жана БАЖБАнын кызматкерлери тарткан жана Интернеттен алынган сүрөттөр пайдаланылды.

Жалпыга маалымдоо каражаттарын каттоо жөнүндө күбөлүктүн каттоо номери 1785.
ISBN 1694-7053

КӨҮЛ ЧОРДОНУНДА

Кыргыз Республикасында жергиликтүү өз алдынча башкарууну өнүктүрүүнүн 2024-2027-жылдарга карата программасы: жоопкерчиликтүү жергиликтүү жамаат + натыйжалуу жергиликтүү өз алдынча башкаруу = аймактарда жашоо үчүн мыкты шарттар 2

ЖӨБДҮН РЕСУРСТАРЫ

Муниципалдык менчикти эсептен чыгаруу тартиби жөнүндө жобо – бул жөн гана формалдуу документ эмес, ал муниципалитетти туруктуу өнүктүрүү стратегиясынын негизги элементи 8

ЖӨБДҮН МЫКТЫ ТАЖРЫЙБАСЫ

Бишкекте “ЖӨБдүн мыкты тажрыйбасы-2023” конкурсунун жеңүүчүлөрү сыйланды 9
Сизге сунуш менен келген уюмдардын алдында эшигиңизди жаппаңыз: Тогуз-Торо айыл өкмөтүнүн практикасы 11
Суу – бардык нерсенин башаты: Сары-Булун айыл өкмөтүнүн практикасы 12
Бойго жеткен жарандар өсүп келе жаткан муундун саламаттыгы үчүн моралдык жактан жооптуу: Масы айыл өкмөтүнүн практикасы 13
Жамаат жергиликтүү көйгөйлөрдү чечүүдө: Чолпон-Ата айыл өкмөтүнүн жергиликтүү жамаат менен кызматташтыгынын практикасы 14
Нарындыктар достук зонасын жашылдандырышты:
Нарын шаардык мэриясынын практикасы 15

МЫЙЗАМДАРДАГЫ ЖАҢЫЛЫКТАР

Аксакалдар соту тууралуу 17
Маркумду узатуу жана сөөгүн жайга коюу тууралуу 18

“КРДА ЖӨБДҮ ӨНҮКТҮРҮҮ ҮЧҮН” ӨНӨКТӨШТҮГҮНҮН ЖАҢЫЛЫКТАРЫ

“КРда ЖӨБдү өнүктүрүү үчүн” Өнөктөштүгү шаарларды колдоо программасын даярдап жатат 19
БАЖБА жаңы окуу-методикалык жыйнагынын долбоору менен тааныштырды 22
Бүткүл дүйнөлүк шайлоо күнү: Жергиликтүү кеңештердин аял депутаттарынын клубу аялдарга шайлоого катышууга жардам берет ...22
Өнөктөштүктүн өкүлдөрү Жогорку Кеңештин 80 жылдыгына карата сыйлыктарды алышты 23

ЮРИДИКАЛЫК КОНСУЛЬТАЦИЯ

Муниципалдык кызматчыларга салынуучу жаза-чаралар тууралуу 24
Кадрлардын муниципалдык резерви тууралуу 24
Муниципалдык кызматчыларды ротациялоо тууралуу 25
Жергиликтүү кеңештин төрагасынын кызмат ордун айкалыштыруу 25
Үйдү түз сатуу тууралуу 26

ЖӨБДҮН КЫЗМАТ КӨРСӨТҮҮЛӨРҮ

“Теңден-теңге”: билим – байлык, ал эми аны колдонуу – мыкты чечим ..27
Кара-Суу: таза суу жана өспүрүмдөр менен жаштардын спорт жана дене тарбия менен машыгуусуна шарт түзүү 28
Кадамжай: “Oimo Billing” тиркемеси жана жаштарга спорт менен машыгуу үчүн шарт түзүү 32
Чолпон-Ата: веб-тиркемени колдонуу менен бюджеттин долбоору боюнча коомдук угуулар; биргелешкен мониторинг жана баалоо топтору жана административдик-аймактык реформадан (ААР) кийинки иш тажрыйбасы 35
Кочкор: англис тили жана комуз ийримдери 39

“Муниципалитет” журналынын кийинки санында:

- **Европанын, Жакынкы Чыгыштын, Борбордук Азиянын, Индиянын жана АКШнын** тажрыйбаларынан Кыргызстан үчүн сабактар;
- Кыргызстан жана перспективалар: **“Бир кур, бир жол”;**
- Аймактардын тоолуу өлкөдө өнүгүүсү – **Грузиядан** сабактар;
- **Казакстан** Республикасынын аймактык артыкчылыктары;
- Аймактарды өнүктүрүүдөгү **Өзбекстандын** тажрыйбасы;
- Аймактык өнүгүүнүн дүйнөлүк тенденциясы: OECD көз карашы;
- «Шаарлар – өсүү чекиттери» программасы: **Кыргызстан** алган сабактар.

КЫРГЫЗСТАН: аймактык өнүгүүдөгү улуттук кызыкчылыктар жана цивилизациялык чакырыктар

БОРБОРДУК АЗИЯНЫН ЖЕРГИЛИКТҮҮ
БАШКАРУУ АКАДЕМИЯСЫ
АКАДЕМИЯ МЕСТНОГО УПРАВЛЕНИЯ
ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ
LOCAL GOVERNANCE ACADEMY
OF CENTRAL ASIA

БОРБОРДУК АЗИЯНЫН ЖЕРГИЛИКТҮҮ БАШКАРУУ АКАДЕМИЯСЫ (БАЗБА) мамлекеттик жана муниципалдык кызматкерлердин квалификациясын жогорулатуу боюнча 2024-жылга төмөнкү ПРОГРАММАЛАРДЫ ЖАНА КУРСТАРДЫ сунуштайт

КР БЖИМдин №LS220001186 лицензиясы

КР БЖИМдин №LS220001195 лицензиясы

2024-ЖЫЛГА КАРАТА ТЕМАЛАР:

- «Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун финансылык-экономикалык негиздери»
квалификацияны жогорулатуу программасы (узактыгы 5 күн):**
  - Жайыттарды башкаруу;
  - Айыл чарба жерлеринин Мамлекеттик фондунун жерлерин башкаруу.
- «Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун финансылык-экономикалык негиздери»
квалификацияны жогорулатуу программасы (узактыгы 5 күн):**
  - Мамлекеттик жана муниципалдык кызматтагы эмгек акы;
  - ЖӨБ органдарында бухгалтердик эсепти жүргүзүү: негизги каражаттардын жана товардык-материалдык запастардын эсеби.
- Квалификацияны жогорулатуу курстары:**
  - Муниципалдык кызмат (узактыгы 2 күн);
  - Жергиликтүү бюджеттерди түзүү жана аткаруу (узактыгы 3 күн);
  - ЖӨБ органдарында иш кагаздарын жүргүзүү (узактыгы 2 күн);
  - Жергиликтүү кеңештин ишинин уюштуруу жана укуктук маселелери (узактыгы 2 күн);
  - Мамлекеттик жана муниципалдык кызматтагы эмгек акы (узактыгы 2 күн);
  - ЖӨБ органдарында бухгалтердик эсепти жүргүзүү: негизги каражаттардын жана товардык-материалдык запастардын эсеби (узактыгы 3 күн);
  - Бюджеттен тышкаркы каражаттарды (инвестицияларды) тартуу (узактыгы 3 күн);
  - СЭӨП иштеп чыгуу (узактыгы 3 күн);
  - Жергиликтүү деңгээлде кызмат көрсөтүүнү уюштуруу (узактыгы 3 күн);
  - Жайыттарды башкаруу (узактыгы 2 күн);
  - Айыл чарба жерлеринин Мамлекеттик фондунун жерлерин башкаруу (узактыгы 3 күн).

Окутуунун жыйынтыгы боюнча лицензиялык сертификат берилет

Толук маалымат алуу үчүн окуу процессинин менеджери Жылдыз Керимовага кайрылыңыз: +996 770 432 660, э-почта: academy@lga.kg